

Z LEŚNEGO ŚWIATA

Nr 10/2018 (111)

NIEMCY, POLSKA: Kolejne posiedzenie – nowa umowa

W dniach 10-11 października 2018 roku w Pałacu Neuhardenberg odbyło się XVIII posiedzenie Polsko-Niemieckiej Rady Ochrony Środowiska. Posiedzeniu przewodniczyli Minister Środowiska, Ochrony Przyrody i Bezpieczeństwa Jądrowego Svenja Schulze oraz Minister Środowiska Henryk Kowalczyk.

Głównymi tematami były przygotowania do grudniowej Konferencji Klimatycznej COP24 w Katowicach oraz Europejska Inicjatywa na Rzecz Ochrony Klimatu. Podczas posiedzenia została podpisana nowa umowa dotycząca ocen oddziaływania na środowisko i strategicznych ocen oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym. Tematem dyskusji była również reaktywowana działalność Polsko-Niemieckiej Rady Programowej do spraw transgranicznej sieci obszarów chronionych Doliny Dolnej Odry. Podczas obrad uzgodniono także powołanie 3 grup roboczych, które zajmą się kormoranem, bobrem i wilkiem.

Źródło: www.forstpraxis.de; www.mos.gov.pl (TZ)

FINLANDIA: Zmiany w zasadach zagospodarowania

Fińskie Lasy Państwowe Metsähallitus znowelizowały swoje wytyczne środowiskowe dla leśnictwa (Environmental Guidelines for Forestry). Według nowych zasad więcej drzew będzie pozostawiane do naturalnej starości, a na obszarach leśnych o dużym natężeniu ruchu turystycznego stosowane będą rębnie zachowujące trwałą pokrywę leśną (tzw. continuous cover silviculture), a tylko w wyjątkowych wypadkach można będzie stosować niewielkie cięcia zupełne (<0,1 ha). Najistotniejsze zmiany dotyczą pozostawiania martwych drzew w lesie – można będzie je usuwać jedynie w lasach dotkniętych szkodami, np. od wiatru. Celem zmian jest zwiększenie różnorodności biologicznej w lasach w różnych fazach rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem chrząszczy saproksylicznych, rzadkich grzybów związanych z martwym drewnem i dziuplaków.

Zasady środowiskowe dla leśnictwa powstały w przedsiębiorstwie Metsähallitus 25 lat temu i były wielokrotnie nowelizowane.

Źródło: www.metsa.fi (WG)

NIEMCY: Kornik z importu

Bawarskie Stowarzyszenie Właścicieli Lasów domaga się kontroli drewna świerkowego importowanego z Republiki Czeskiej pod kątem zasiedlenia go przez kornika zrosłozębnego (*Ips duplicatus*), który pustoszy tamtejsze lasy. Właściciele lasów obawiają się, że sprowadzenie go do Bawarii może spowodować jego niekontrolowane namnażanie.

Dr Ralf Petercord z Landowego Instytutu Leśnego uspokaja nastroje, twierdząc, że jest to szkodnik wtórny, towarzyszący, a pod względem stopnia agresywności nie może być porównywany ze swoim bardziej znanym krewniakiem – kornikiem drukarzem (*Ips typographus*). I to na walce z tym ostatnim powinna przede wszystkim koncentrować się uwaga ludzi lasu.

Źródło: www.forstpraxis.de (TZ)

HISZPANIA: Ostrzec przed wiatrem

W Derio koło Bilbao (Kraj Basków) odbyło się pierwsze spotkanie konsorcjum realizującego nowy projekt badawczy FOSPREF, realizowany ze środków Europejskiego Instytutu Leśnego (EFI) zaplanowany na lata 2018-2020, którego celem jest opracowanie systemu informowania właścicieli i zarządców lasów o zagrożeniu ze strony huraganowych wiatrów. W prace zaangażowani są naukowcy z ośrodków badawczych z Wielkiej Brytanii, Francji, Hiszpanii, Portugalii, Szwecji, Łotwy i Polski. Podstawą do jego opracowania jest model zagrożenia wiatrem ForestGALES, połączony z modelem wzrostu drzewostanu 3-PG i mapami terenów leśnych uwzględniającymi typ gleby oraz dane taksacyjne drzewostanu. Model ma być przetestowany na drzewostanach sosnowych rosnących w krajach reprezentowanych w konsorcjum. W razie powodzenia może być w kolejnych etapach rozszerzany na kolejne gatunki drzew. Efektem końcowym ma być bezpłatna aplikacja umożliwiająca właścicielom lasu ocenę zagrożenia ich lasów przez wiatr teraz i w przyszłości, z uwzględnieniem prognozowanych kierunków zmian klimatu. Koordynatorem projektu jest Tomasso Locatelli z instytutu Forest Research w Roslin (Szkocja).

Źródło: Inf. własna (TZ)

USA: LIDAR, pożary, odszkodowania

Obecny sezon pożarowy w stanie Kalifornia (USA) jest jednym z najbardziej gwałtownych i obfitujących w pożary od lat. Duża część tych pożarów jest wynikiem awarii sieci energetycznych. Ewentualne odszkodowania zasądzone np. za pożar Tubbs Fire (październik 2017) w przypadku wykrycia awarii sieci przesyłowej spowodowałyby bankructwo przedsiębiorstwa. Gubernator Kalifornii pozwolił więc w tym roku przedsiębiorstwu energetycznemu na pobieranie opłat na konto przyszły rozliczeń prawnych, nawet jeśli pożar powstał z winy zaniedbania stanu technicznego linii przesyłowych przez przedsiębiorstwo. Rzecznicy konsumentów uznali to za rodzaj subwencji i, co jest zrozumiałe, bardzo kontrowersyjne rozwiązanie.

Monitorowanie tysięcy kilometrów kwadratowych terenu, przez który przebiegają linie jest zadaniem niezwykle trudnym. Z pomocą może tu przyjść nowoczesna technologia - skaning laserowy czyli LIDAR. Generowanie obrazów pochodzących ze skanowania lotniczego może znakomicie to ułatwić poprzez np. analizę prześwitów między liniami a roślinnością oraz na wykrywanie ewentualnych uszkodzeń.

Źródło: www.thedailybeast.com (BK)

NIEMCY: Stan lasów Badenii-Wirtembergii

Minister Obszarów Wiejskich i Ochrony Konsumentów Badenii-Wirtembergii, Peter Hauk ogłosił 25 października w Stuttgarcie coroczny raport o stanie lasów. Wynika z niego, że 38 % drzew w tym kraju związkowym jest poważnie uszkodzonych. Pogorszenie stanu dotyczy wszystkich gatunków za wyjątkiem jodły, najsilniej ucierpiały drzewostany świerkowe. Przyczyną są ekstremalne zjawiska pogodowe – huraganowe wiatry w styczniu oraz susza letnia, które wzmogły zagrożenie ze strony kornika drukarza. Najpilniejszym zadaniem jest kontrola populacji kornika i szybkie uprzętanie porażonych drzew.

W tej sytuacji, nie rezygnując całkowicie ze świerka, należy promować wzrost udziału innych gatunków iglastych – jodły i daglezi, które dzięki głębszym systemom korzeniowym są bardziej odporne na wahania poziomu wilgotności.

Minister Hauk przypomniał podstawowe zasady polityki leśnej Badenii-Wirtembergii – kształtowanie wielogatunkowych, dostosowanych do siedliska i wysokoprodukcyjnych lasów, zagospodarowanych metodami półnaturalnej hodowli lasu, z pozostawianiem części martwego drewna, w ścisłej współpracy z Instytutem Badawczym Leśnictwa we Fryburgu Bryzgowijskim.

Źródło: www.forstpraxis.de (TZ)

SZWECJA: Zmiany klimatu w mediach

Ankieta przeprowadzona przez Meltwater (firmę monitorującą media) wykazała, że problematyka związana ze zmianami klimatu jest jedną z częściej poruszanych w mediach na całym świecie. Raport "Klimatpåverkan i digitala medier internationellt" (Zmiany klimatu w mediach cyfrowych na świecie) został opublikowany we współpracy z organizacją WeDontHaveTime i zaprezentowany czerwcem w Almedalen w Szwecji.

Badanie objęło lata 2014-2018. W ciągu tego okresu liczba publikacji medialnych na temat zmian klimatu wzrosła dwukrotnie. Większość artykułów ocenianych jest jako neutralne dla tematu - podające fakty. Zaobserwowano również tendencję do nieco bardziej pozytywnego tonu w publikacjach, jednak dziennikarze i społeczeństwo ciągle oczekują intensyfikacji działań na rzecz walki ze zmianami klimatycznymi. Trend ten nasilił się szczególnie po podpisaniu paryskiego porozumienia klimatycznego.

Badania objęły także media społecznościowe. Według nich, tylko w roku 2017 powstało ponad 22 miliony postów podejmujących tematykę związaną z klimatem i jego globalnymi zmianami. Zaobserwowano, że podczas gdy dziennikarze mówią i piszą o wpływie zmian klimatu raczej w neutralnym tonie, to osoby prywatne komunikują się bardziej emocjonalnie. Większość artykułów i postów w mediach społecznościowych powstało w USA i Chinach, a następnie w Australii, Brazylii i Kanadzie.

Źródło: nordicforestresearch.org (HS)

FRANCJA: Błędny wzór

Wzór sformułowany w 1971 roku służący do obliczania gęstości drewna może prowadzić do przeszacowania ilości związków węgla magazynowanych w drzewostanach o 4-5%. Bazy danych CIRAD ("French Agricultural Research Centre for International Development") obejmują ponad 1300 gatunków. Okazało się, że w obliczeniach stosowano błędne wartości współczynnika służącego do określania ciężaru właściwego drewna różnych gatunków drzew w zależności od strefy klimatycznej. Wzór zmodyfikowano, a wyniki obliczeń porównano z danymi pochodzącymi z badań terenowych. Nowy wzór zostanie wykorzystany do aktualizacji istniejących baz danych dotyczących ciężaru właściwego drewna, a co za tym idzie ilości biomasy i związków węgla w drzewostanach. Wyniki badań opublikowano w czasopiśmie „American Journal of Botany”.

Źródło: www.eurekaalert.org (TH)

AUSTRIA: Jubileusz Towarzystwa Leśnego

Austriackie Towarzystwo Leśne, organizacja powołana w celu integracji drobnych właścicieli leśnych i poprawy dochodowości ich gospodarstw, świętowała 30-lecie działalności. Jej powstanie było odpowiedzią na wyzwanie jakim była konsolidacja branży papierniczej i przemysłu tartacznego. Współpraca drobnych gospodarstw leśnych umożliwia wzrost efektywności gospodarowania w lasach i wykorzystania pochodzącego z nich drewna.

Stowarzyszenie wypromowało już w 1989 roku markę „Winterholz” oferującą drewno pochodzące z zimowych wiatrołomów a w 1998 roku pod szyldem „ARGE Christbäume” rozpoczęło masową sprzedaż choinek. Wprowadzenie w 1996 roku elektronicznego systemu sprzedaży drewna „Forum 2000” wzbudziło początkowy opór nabywców, jednak działalność związana z submisją drewna cennego na terenie Dolnej i Górnej Austrii, jak też Tyrolu i Vorarlbergu, pozwoliła wyrobić dobrą opinię wśród klientów. Prekursorym posunięciem było opracowanie w 1992 roku linii technologicznej do przetwarzania drewna tartacznego, z elektronicznym jego pomiarem.

Rozpoczęta w 2011 roku kampania „Kto troszczy się o mój las – kornik czy konsultant leśny?” podniosła poziom zainteresowania gospodarką leśną wśród właścicieli lasu pochodzących z miast. W tym samym roku rozpoczęto wydawanie pisma „Waldverband aktuell” będącego forum wymiany myśli między właścicielami lasów.

Źródło: www.forstpraxis.de (TZ)

FINLANDIA: Zasoby drzewne nadal rosną

Według najnowszych szacunków roczny przyrost fińskich lasów wynosi 107 mln m³. Pozyskanie wynosi około 70 mln m³, a celem jest jego zwiększenie do 80 mln. Według naukowców z Instytutu Zasobów Naturalnych (LUKE) zrównoważony roczny poziom pozyskania to 84 mln m³.

Szacunki przyrostu oparto na najnowszych danych z inwentaryzacji wielkoobszarowej. Powierzchnia gruntów leśnych w Finlandii wynosi 26,2 mln ha, z czego 19 % jest wyłączone z produkcji drewna. Z produkcyjnych gruntów leśnych 9% jest wyłączone z produkcji drewna, a 5% jest użytkowane w ograniczony sposób. W południowej Finlandii poziom ochrony lasów produkcyjnych wynosi 4%.

Zasoby drzewne w Finlandii wynoszą blisko 2 500 mln m³. Ilość ta wzrosła o prawie 1100 mln m³ w ciągu ostatnich stu lat, pomimo utraty 10 % powierzchni kraju, w tym niektórych najcenniejszych gruntów leśnych, na rzecz Związku Sowieckiego pod koniec II wojny światowej. Najbardziej znaczący wzrost zasobów drzewnych nastąpił w ostatnich dziesięcioleciach.

W porównaniu z obecnym poziomem roczne pozyskanie drewna mogłoby zostać zwiększone o 14 mln m³ do 2024 r., a następnie o 23 mln, bez uszczuplenia zasobów. Gdyby na przykład te 14 mln m³ surowca zostało zużyte do produkcji masy celulozowej, ilość ta mogłaby zaopatrzyć dwie nowoczesne celulozownie - w rzeczywistości znaczna część pozyskanego drewna jest wykorzystywana jako surowiec w tartaczniactwie, więc nie ma sensu używać go do produkcji ścieru.

Przy takim zwiększeniu pozyskania - które nie jest uwzględniane w żadnych planach ani scenariuszach - zasoby drzewne Finlandii wzrosłyby do 2 655 mln m³ do 2045 r. Przy niższym poziomie pozyskania zasoby będą rosły jeszcze szybciej.

Źródło: www.forest.fi (KJ)

FINLANDIA: Cel - zastąpić tworzywa sztuczne!

90 % Finów uważa, że sektor leśny działa w uczciwy sposób. Według opublikowanego dziś sondażu, stosunek Finów do produktów opartych na drewnie jest bardzo pozytywny.

Uważa się, że sektor leśny działa w najbardziej odpowiedzialny sposób, jeśli chodzi o kontrolę pochodzenia drewna. Większość Finów ma także pozytywną opinię na temat tego, co sektor leśny robi dla zrównoważenia produkcji i wykorzystania energii, łagodzenia zmian klimatycznych, ochrony dróg wodnych i odpowiedzialności pracodawcy.

Ponad 90% respondentów ma co najmniej dość pozytywny stosunek do konstrukcji drewnianych, a także do opakowań na bazie drewna, takich jak karton i papier opakowaniowy. Ponad 80 % ma co najmniej dość pozytywny stosunek do produktów drewnopochodnych do wnętrz i paliw oraz do drukowanych czasopism i gazet.

Szczególnie dobrze oceniane jest zastępowanie tworzyw sztucznych przez produkty pochodne drewna. Zastąpienie tworzyw sztucznych drewnem w opakowaniu jest postrzegane co najmniej dość pozytywnie przez 79 %, a 74 % uważa zastąpienie plastikowych toreb na zakupy papierowymi co najmniej dość pozytywnie.

31 % respondentów ma pozytywną opinię na temat wycinania lasów (prowadzenia zrębów zupełnych), 15 % uważa je za negatywne, a 9 % zdecydowanie sprzeciwia się temu.

Opinia 36 % respondentów leży między dwoma skrajnościami. Ci, którzy postrzegają zręby zupełne jako negatywne, są przede wszystkim zaniepokojeni stanem bioróżnorodności oraz walorami krajobrazowymi.

Źródło: www.forest.fi (KJ)

CHILE: Sosna – gatunek inwazyjny

W Ameryce Południowej coraz większym problemem jest wpływ nowych i obcych gatunków drzew iglastych na rodzime lasy araukarii chilijskiej (*Araucaria araucana*). Badacze z tego kraju postanowili sprawdzić jaka jest opinia społeczeństwa na temat obcych gatunków iglastych, ich roli w krajobrazie i gospodarce regionu oraz ograniczania występowania. W tym celu zadali szereg pytań odwiedzającym Rezerwat Narodowy Malalcahuello (region Araucania w Chile). W tym właśnie regionie, pochodząca z Ameryki Północnej sosna wydmowa (*Pinus contorta*), w znacznym stopniu wyparła araukarie z ich dotychczasowych stanowisk.

Po opracowaniu wyników okazało się, że goście rezerwatu preferują lasy *Araucaria araucana*. Większość (63%) respondentów stwierdziło, że wie o „inwazji” sosny w rezerwacie. Prawie połowa (46,5%) wszystkich odwiedzających wyraziła chęć przekazania środków finansowych na prace związane z ograniczaniem występowania sosny wydmowej, a po krótkim wyjaśnieniu jej negatywnego wpływu na naturalne dla tego terenu drzewostany liczba ta wzrosła do 79%.

Wyniki pokazują, że istnieją różnice w sposobie, w jaki ludzie oceniają zagrożenie inwazyjnymi gatunkami sosny na obszarach naturalnych, ale edukacja (nawet w bardzo prostej i krótkiej formie) może pomóc zwiększyć świadomość problemu i zbudować poparcie społeczne i finansowe dla jej kontroli.

Źródło: gd.eppo.int (HS)

CHILE: Bez litości dla podpalaczy

W Chile zaczyna się sezon wypłaty odszkodowań za straty spowodowane przez pożary lasów. Prezydent tego kraju zaproponował więc nowy plan prewencji i walki z pożarami, który przewiduje współpracę w tym zakresie aż 10 instytucji, w tym m.in. policji oraz straży pożarnej. W Chile średnio wybucha rocznie 5000 pożarów, które sięgają spustoszenia na powierzchni około 50 000 ha.

Źródło: www.latercera.com (BK)

INDIE: Polowanie na tygrycę

Siedmioosobowa grupa strażników leśnych uzbrojonych w pałki i broń palną wyruszyła z miejscowości Pandharkawada do okolicznych lasów w poszukiwaniu tygrysy odpowiedzialnej za śmierć 13 osób od czerwca 2016 roku. Polowanie na tygrycę rozpoczęto II połowie 2017 roku. Dopiero wtedy zorientowano się, że wypadki śmiertelne odpowiada prawdopodobnie jedno i to samo zwierzę. Tygrysyca jest sprytna i bardzo czujna. Potrafi pożreć nawet do 70% ciała ofiary, co jest dość nietypowym zachowaniem dla jej gatunku. Atakuje na obszarach polno-leśnych, głównie pasterzy bydła i hodowców bawelny. W ostatnim czasie urodziła prawdopodobnie dwoje młodych. Dotychczasowe metody (obserwacje parolotniarzy, psy tropiące, pułapki, drony termowizyjne) zawiodły. Aktywiści nadal już tygrysyca imię – Avni, i wzywają do zaniechania polowań. Mają poparcie wśród niektórych celebrytów i polityków. Władze uznały jednak, że tygrysyca stanowi zbyt duże zagrożenie, w związku z czym poszukiwania będą kontynuowane. W Indiach zbliża się pora sucha, co może ułatwić jej odnalezienie w związku z uboższą szatą roślinną.

Źródło: abcnews.go.com (TH)

DANIA: Zwłoki alpaki

Martwe zwierzę z usuniętą głową, tylnymi nogami i przednimi kopytami zostało znalezione w lesie Klosterheden w zachodniej Jutlandii w poniedziałek 15 października 2018 roku. Artykuł na ten temat bardzo szybko ukazał się w lokalnej gazecie Holstebro Struer Dagbladet. Zwierzę znalezione za ławką w pobliżu parkingu leśnego, pomiędzy miastami Struer i Lemvig. Długowłose zwierzę, które początkowo uważano za konia, okazało się być alpaką (odmianą lamy) pochodzącą z Ameryki Południowej. Policja podejrzewa, że mięso z tylnych nóg zwierzęcia mogło zostać sprzedane rzeźnikom na czarnym rynku. Nie otrzymała bowiem żadnego zawiadomienia w tej sprawie od ewentualnego właściciela lub hodowcy. Stan zwłok sugerował, że zostały znalezione w ciągu 24 godzin od ich pozostawienia w lesie.

Źródło: www.thelocal.dk (TH)